

عنوان مقاله:

شناسایی و معرفی توده های جنگلی طبیعی استان تهران

محل انتشار:

فصلنامه محیط شناسی، دوره 34، شماره 46 (سال: 1387)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

هومن روانبخش

وحید اعتماد

خلاصه مقاله:

با گسترش شهرها و مراکز سکونت، بسیاری از اجتماعات گیاهی محو و نابود می شوند. نمونه بارز این موضوع در ارتفاعات استان تهران مشهود است. در حالی که مساحتی کمتر از ۵ درصد سطح حوزه های کوهستانی شمالی استان تهران را توده های درختی و درختچه ای تشکیل می دهد، همین سطح ناچیز نیز با خطر جدی تجاوز و تخریب روبه روست. به نظر می رسد گسترش شبکه جاده های ارتباطی در البرز، افزایش تقاضای زمین در مناطق ییلاقی و افزایش بی رویه ارزش زمین، ناشناخته ماندن توده های جنگلی و ضعف مدیریت منابع طبیعی طی سالها، از جمله عوامل گسترش ساخت و ساز در عرصه های ملی کوهستانی باشد. بدین ترتیب، شناسایی و معرفی توده های جنگلی به عنوان اولین گام در حفاظت و مدیریت مد نظر قرار گرفت. جنگل های طبیعی استان تهران که بیشتر مربوط به کوهستان های البرز جنوبی اند، در ناحیه رویشی ایران و تورانی قرار گرفته و دربردارنده پوشش گیاهی خاص این ناحیه هستند. درختان و درختچه های فلور کوهستانی ایران و تورانی به طور عمده به صورت پراکنده رویش داشته و در برخی مناطق به طور متراکم تر تشکیل توده های جنگلی، یا بیشه هایی را می دهند (الگوی پراکنش خوشه ای). این توده ها نقاط برجسته ناحیه رویشی ایران و تورانی بوده و زیستگاه جانوران و پرندگان متعددی نیز هستند. در واقع باید از این توده ها به منزله اکوسیستم های ویژه و ارزشمند یاد کرد. در این تحقیق سعی شده است تا این گونه اکوسیستم ها در محدوده استان تهران، شناسایی و معرفی شوند. با این هدف بیش از ۷۰ توده، شناسایی و معرفی شد. تیپ جنگلی استان به سه تیپ سوزنی برگ، پهن برگ درختی و پهن برگ درختچه ای تقسیم شد و جمع بندی داده ها بر این اساس صورت گرفت: در گروه اول، ارس (*Juniperus polycarpus*)، در گروه دوم، بته (*Pistacia mutica*) و در گروه سوم، شیرخشت (*Cotoneaster spp.*) و بادام کوهی (*Amygdalus lycioides*) گونه درختی و یا درختچه ای غالب هستند. همچنین رویشگاه هایی با غلبه نارون، سیب وحشی (سیب ترش)، بید، صنوبر، توس، بادامک، سماق، زرشک و نسترن وجود دارند. مساحت عموم توده های موجود از حدود نیم تا ۴۰۰ هکتار متغیر است. در این تحقیق فلور درختچه ای و درختی استان نیز ارائه شده که شامل بیش از یکصد و ده گونه است. خانواده گل سرخیان با بیش از ۴۰ گونه، ۳۷ درصد فلور درختی و درختچه ای استان را تشکیل می دهد. در مجموع، ارس، بادام کوهی، زرشک، نسترن، بته، شیرخشت، ارچنگ (تنگرس)، راناس، بادامک، تا، پلاخور، سماق و بید از عناصر اصلی درختی و درختچه ای بومی استان تهران به شمار می آیند. عمده عناصر درختی و درختچه ای استان مربوط به ناحیه رویشی ایران و تورانی بوده و فقط در وسعت ۳۴۰ هکتار در شمال شرق استان، عناصر رویشی هیرکانی مشاهده می شود.

کلمات کلیدی:

استان تهران، توده های درختی و درختچه ای طبیعی (توده های جنگلی طبیعی، ناحیه رویشی ایران و تورانی)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1577981>

